

KESKI-SUOMEN SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUKSEN VALMISTELU

10.6.2016 - 30.6.2017 ESIVALMISTELUVAIHE

ICT-TYÖRYHMÄ

Väli­raportti 2

Sisällysluettelo

1. TYÖRYHMÄN KOKOONPANO.....	3
2. TYÖRYHMÄN TOIMEKSIANTO JA TEHTÄVÄ.....	3
3. MUUT TYÖRYHMÄT JA VALMISTELUTYÖ	4
4. TEHTYJÄ TAUSTASELVITYKSIÄ JA RAPORTTEJA	4
5. VALMISTELUTYÖN TILANNE	4
5.1. KANSALLINEN ICT-PALVELUKESKUS.....	4
5.2. IN -HOUSE YHTIÖT	6
6. KANSALLINEN MUUTOSTUKI	6
7. KANSALLINEN LAAJAKAISTAHANKE	6
8. TYÖRYHMÄN KÄYTÖSSÄ OLEVAT ASiantuntija JA MUUT RESURSSIT.....	7
9. MAAKUNTIEN ICT-MUUTOSTEN ETENEMISEN TIEKARTAN SEURANTA	7

LIITTEET

1. TYÖRYHMÄN KOKOONPANO

Jalkanen Arto	tietohallintojohtaja, Jyväskylä, puheenjohtaja
Helminen Heli	tietohallintopäällikkö, Jämsä
Karhu Eero	ATK-suunnittelija, Äänekoski
Käsmä Ari-Jukka	talousjohtaja, Viitaunioni,
Linna Tiina	tietojärjestelmäasiantuntija, Jyväskylä, projektisihteeri
Luostarinen Kari	kehittämispäällikkö, Keski-Suomen liitto,
Mäkinen Teija	Pardia, henkilöstön edustaja
Paavilainen Juhani	ICT-projektipäällikkö, Keski-Suomen shp
Pietiläinen-Söderholm Ulla	Jyty, henkilöstön edustaja
Rehn Minna	tietohallintojohtaja, Keski-Suomen shp
Suominen Markku	ICT-johtaja, Kela
Rantanen Katrianna	Tehy, henkilöstön edustaja

2. TYÖRYHMÄN TOIMEKSIANTO JA TEHTÄVÄ

Työryhmän tarkoitus ja tavoite:

- tehtävänä tietohallinnon ja tietojärjestelmäkehityksen tavoitetilan ja kokonaislinjan määrittely
- selvittää ICT- ja tietohallintopalveluiden kokonaisuutta ja nykytilaa
- työryhmä arvioi miten maakunnalliset ICT-palvelut tullaan toteuttamaan

Työkäytännöt:

- työryhmä on kokoontunut 15.8.2016, 5.9.2016, 10.10.2016, 30.11.2016, 27.1.2017, 10.3.2017
- seuraavat kokoukset ovat 7.4.2017, 16.5.2017
- työryhmällä on käytössään yhteinen ryhmätyötila (SharePoint) valmistelutyöhön liittyvän aineiston jakamista varten
- yhteistyötä tehdään muiden työryhmien kanssa rajapintojen hahmottamiseksi ja käyttöön tulevien ICT-ratkaisujen yhteiseen määrittämiseen kansallisessa ja muussa valmistelussa mukana ovat ryhmän jäsenet tuovat tietoa ja näkemyksiä työryhmän työskentelyyn
- työskentelyssä huomioidaan valtakunnallisen tason ohjeistukset ja velvoittavat päätökset

Työskentelyn tavoitellut lopputulokset:

- tuottaa tietoa jatkotyöskentelyn ja päätöksenteon tueksi ICT- ja tietohallintopalveluiden osalta
- tavoitteena on laatia jatkovalmistelun ICT-ratkaisujen tiekartta. Tiekartassa kuvataan karkealla tasolla visio, millä hallinnon ja palvelujen tietojärjestelmillä maakunta aloittaa 1.1.2019
- tuottaa toimenpide-ehdotuksia tietohallinnon ja tietojärjestelmien osalta.

3. MUUT TYÖRYHMÄT JA VALMISTELUTYÖ

Maakuntien digivalmistelijoiden yhteisistä verkostotapaamisista huolehtii Kuntaliitto. Kokouksissa käsitellään kansallisen ict-valmistelun kokonaistilannetta ja työstetään valittujen teemojen aihepiirejä. Työpajoissa on käsitelty seuraavia teemoja: maakunnan tietohallintotehtävät, maakunnan kokonaisarkkitehtuurin suunnittelutehtävät ja ICT-palvelut ennen 2019. Tarkempi yhteenvedo on *liitteessä 1*: Sote- ja maakuntauudistuksen alueellisen valmistelun tiekartta.

Keski-Suomen sairaanhoitopiiri jatkaa yhteistyötä UNA:n kanssa. UNA-hankkeen tavoitteena on synnyttää Suomeen yhteensopivien sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmien ekosysteemi vuonna 2020. NOVA-sairaalan ICT-suunnittelussa resurssit kohdennetaan pääosin sairaalan sisäisiin tietojärjestelmiin. Keski-Suomen shp kilpailuttaa uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän maakunnallisena ratkaisuna. Kilpailutus käynnistyy huhtikuussa 2017. Nykyisten sosiaali- ja terveystoimen tietojärjestelmätarkeuden elinkaari jatkuu osittain 2020-luvulle. Sosiaalihuollon tietojärjestelmätarpeet täytyy huomioida NOVA-hankkeessa. Miten sosiaalihuollon osuus on huomioitu määrittelyissä, millaista asiantuntijuutta hankintaan vaaditaan ja miten sosiaalihuollon puoli huomioidaan tarjouspyynnössä.

Keski-Suomen shp ja Jyväskylän kaupunki ovat mukana ODA (Omat digiajan hyvinvointipalvelut) -hankkeessa, jossa mallinnetaan kansallista pitkäaikaissairaalan hoitopolkua verenpainetaudin osalta ja älykäs oirearvio kansalaiselle sukupuolitautien osalta. Molemmissa prosesseissa on tunnistettu perusterveydenhuollossa huono hoidon saatavuus ja prosessien päällekkäisyys. ODA-konsortioon kuuluvana Keski-Suomessa on mahdollista ottaa kaikki tulevat ODA-palvelut hallitusti käyttöön. ODA-projektia toteuttaa 14 julkisen toimijan yhteenliittymä. Sen tulevaisuuden hallintamalli on sote-uudistukseen liittyen vielä auki.

Yhteistoiminta-alueen (KYS-ERVA) ict-kehitystyöryhmän työsuunnitelmaan 2017 liitetään maakuntien yhteisiä valmisteluasioita.

4. TEHTYJÄ TAUSTASELVITYKSIÄ JA RAPORTEJA

Laajaan uudistukseen ja sen vaikutuksiin liittyviä selvityksiä ja raportteja on runsaasti saatavilla. Oheisten linkkien takana keskeisimmät:

[Sote-tieto hyötykäyttöön -strategia 2020](#)

[Valtakunnallinen tietohallinnon ohjausmalli](#)

[Alueuudistus.fi/soteuudistus/digitalisaatio](#)

[Hallitus linjasi sote- ja maakuntauudistuksen digitalisaatiota](#)

[ICT-palvelukeskusselvitys](#)

[Nykytilakartoitus talous-, henkilöstö- ja tietohallinnon palveluista](#)

5. VALMISTELUTYÖN TILANNE

5.1. KANSALLINEN ICT-PALVELUKESKUS

ICT-palvelukeskusselvityksen loppuraportti valmistui syyskuussa 2016. Maakuntauudistuksen projektiryhmässä 23.8.2016 on linjattu ICT-palvelukeskuksen valmistelu KEHA-keskuksen vastuulle. KEHA-keskus on valtakunnallinen, maantieteellisesti hajautetulla toimintamallilla ja verkostomaisesti toimiva ELY-keskusten

sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintopalveluja tuottava virasto. Maakuntien yhteisen ict-palvelukeskuksen tehtävänä on tuottaa tietohallinto-, kehittämis-, integraatio-, tietojärjestelmä- ja tietotekniikkapalveluita. Rinnalle perustettavan sote-ict-kehittämisyhtiön vastuulle tulee sosiaali- ja terveydenhuollossa tarvittavien yhteisten ratkaisujen kehittäminen.

ICT-palvelukeskuksen toiminta käynnistyy kolmessa vaiheessa (*Liite 2: Palvelukeskuksen palvelutarjooma*):

Käynnistysvaihe 2017-18, jolloin palvelukeskus aloittaa toimintansa, organisoituu sekä valmistautuu ottamaan hoitaakseen maakuntien DIGI/ICT- palveluiden järjestämisen keskeisiltä osin tietyllä aikataululla.

Muutosvaiheessa 2019-21 palvelukeskuksen palvelutarjoomaa kehitetään ja laajennetaan maakuntien ja valtion tarpeita vastaavaksi asiakasyhteistyöllä ja yhtiön hallituksen päätöksillä.

Vakiintuneen tuotannon vaiheessa 2022 eteenpäin palvelukeskuksen toimintamalli ja palvelut on mukautettu maakuntien ja valtion tarpeisiin. Organisaatio on kevyt, joka pystyy laajalla osaamis pohjalla ja toimittajasalkulla reagoimaan muutostarpeisiin ja järjestämään palvelut asiakasorganisaatioilleen.

Yhtiön liiketoimintasuunnitelma ja tarjottavien ict-palveluiden käyttöönoton tiekartta ovat valmisteilla.

Eri vaiheisiin on tehty jo alustavia määrärahatarpeen arviointeja. Maakunnilla on velvollisuus käyttää palvelukeskuksen tuottamia ict-palveluita. Tiekartassa kuvataan karkealla tasolla visio millä hallinnon ja palvelujen tietojärjestelmillä maakunta aloittaa 1.1.2019.

Nykyisiin ict-järjestelmiin tehtävien muutosten laajuus:

Talousjärjestelmät (käyttöomaisuus, kirjanpito, ostoreskontra, myyntireskontra, maksuliikennejärjestelmä, matkalaskujärjestelmä, budjetointijärjestelmä)

HR-järjestelmät (HR-master, palkanlaskentajärjestelmä, koulutusjärjestelmä, rekrytointijärjestelmä, muut HR-järjestelmät: osaamisen hallinta, itsepalveluportaali)

Tiedonhallinta (intranet, sähköiset lomakkeet, dokumenttipohjat, sisällönhallintajärjestelmät, arkistointi ja asianhallinta)

Käyttövaltuushallinta (identiteetinhallintajärjestelmä, Active Directory)

Infra (tietoliikenne, palomuurit, konesalit, käyttöpalveluympäristöt)

CRM-järjestelmät (asiakkuuden hallintajärjestelmät, asiakaspalvelujärjestelmät)

Asiakas- ja potilastietojärjestelmät

Toimistosovellukset (sähköposti, kalenteri, Skype/muut pikaviestimet, Office-työkalut)

Asiakaspalvelu (puhelinvaihejärjestelmät, puhelinnumeroavaruudet)

www-sivustot

Päätelaitteet (työasemat, mobiililaitteet, tulostimet)

Maakuntien aloitustoimenpiteet vaativat minimi ICT-palvelujen rakentamisen. ICT-palvelukeskus suunnittelee yhteistyössä VM JulkICT-toiminnon, Kuntaliiton ja maakuntavalmistelun kanssa ns. ”starttipakettia”, jonka avulla maakunnat voisivat aloittaa toimintansa. Tietojärjestelmäratkaisut on saatava tuotantoon riittävän ajoissa 2018. Pääosin vastuu valmistelusta on maakunnalla, sillä ict-palvelukeskus pystyy tarjoamaan vai osan kansallisina palveluina.

Starttipakettiin kuuluvat ainakin seuraavat palvelut:

- a. Digitaalinen työympäristö:
 - dokumenttien hallinta
 - sähköposti, videoneuvottelu, pikaviestintä, videopalvelu
 - intran alusta
- b. Internet
- c. Päätöksenteko ja asianhallinta
- d. Talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmät
- e. Sopimusten hallintajärjestelmä
- f. Käyttäjähallinta
- g. Infra

5.2. IN -HOUSE YHTIÖT

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin tarvitsemien konesali- ja perustietotekniikkapalveluiden tuottaminen on siirtynyt 1.3.2017 Medi-IT Oy:ltä Istekki Oy:lle. Medi-IT Oy jatkaa edelleen sovellustukipalveluiden tuottajana. Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskusvalmistelu etenee eri vaihtoehtojen tarkastelulla ja yhtiöittämisselvityksillä.

ICT- palvelukeskukselta todennäköisesti saadaan yhteiseen käyttöön vain helposti käyttöönotettavia ratkaisuja. Perustietotekniikan konsolidaatio 2019 alkaen on suunniteltava ja toteutettava nykyisten toimijoiden kanssa. Tavoitteena on riskitön muutosvaihe sekä toteutettavissa oleva etenemispolku. In house –yhtiöillä uuden mallin rakentamisessa tulee olemaan merkittävä rooli.

Sote- ja maakuntauudistuksella on seurannaisvaikutuksia, jotka koskevat kuntiin jäävää palvelutuotantoa, palveluverkkoa ja hallintoa. Kuntien on suunniteltava tukipalvelujen järjestäminen 1.1.2019 alkaen. Ratkaistava kysymys on voivatko maakuntia varten perustettavat tukipalveluyhtiöt tarjota palveluitaan myös kunnille.

6. KANSALLINEN MUUTOSTUKI

Muutoksen toteuttamisen ICT-kustannukset tulevat olemaan merkittäviä. ICT-palvelukeskuksen vastuulle tulevien palvelujen toteutus varmistuu vasta kun rahoitus on tiedossa. Henkilöstön rekrytointitarvetta on sekä ict-palvelukeskukseen että maakuntien valmisteluorganisaatioille. Ilman muutosrahoitusta hankkeet eivät etene.

Valtiovarainministeriön JulkICT-toiminto valmistelee ict-muutoksen tukitoimenpiteitä ja hankerahoitusta, jota maakunnan valmistelusta vastaava organisaatio voi hakea. Yhteisiä tukitoimenpiteitä ovat mm. muutoksen ohjauksen, hallinnan ja seurannan vaatimat tilannekuvat ja niiden ylläpito, ohjeet ja mallit sekä konsultointituki verkostomaiseen yhteistyöhön.

Muutostuki myönnetään erityisavustuksena ennalta määriteltyjen tuotosten toteutustehtäviin. Tuen avulla varmistetaan yhteisten tavoitteiden, tietomääritysten, hyvien käytäntöjen ja palvelujen hyödyntäminen maakunnissa. Tukea voi hakea mm. maakunnan ict-valmisteluun sekä myös kuntiin kohdistuvaan muutokseen.

7. KANSALLINEN LAAJAKAISTAHANKE

Valmistelussa on esitetty huoli siitä, että ovatko tietoliikenneverkot riittävän kattavasti käytettävissä maakunnassa sekä sote-toimijoilla että kuntalaisilla. Julkisia palveluja digitalisoidaan ja niiden tasapuolinen käyttöönotto edellyttää toimivia tietoliikenneverkkoja.

Liikenne- ja viestintävirastossa laajakaistatukilain muutos on valmisteilla. Lakimuutoksen tarkoituksena on lieventää laajakaistarakentamisen tukiehtoja ja tämän kautta parantaa nopean laajakaistan saatavuutta etenkin pientalo- ja haja-asutusalueilla.

Kaupunkien ja kuntien kannattaa teetättää tarvittaessa uudet markkina-analyysit Keski-Suomen liiton ja viestintäviraston toimesta.

8. TYÖRYHMÄN KÄYTÖSSÄ OLEVAT ASIAANTUNTIJA JA MUUT RESURSSIT

Työryhmän tehtäväalue on laaja ja pitää sisällään monia yhtymäkohtia ja integraatiotarpeita muuhun meillä olevaan valmisteluun. Työryhmässä on keskitytty tilannekuvan hallintaan ja osallistuttu kansalliseen valmistelutyöhön.

Maakunta- ja muutosjohtajien kannanotto ja kirjelmä valtiovarainministeriölle 10.2.2017 nosti esiin riskitekijöitä valmistelussa. Maakunnan tietohallintoa ja ICT-ratkaisuja koskeva muutostuki olisi kohdistettava maakuntiin. Tietohallinnon suunnittelutehtäviin ja ICT-palveluiden hallitun muutoksen valmisteluun ja ICT-järjestelmien käyttöönottoon tarvitaan alkusyksystä 2017 eteenpäin kokoaikaisesti työskenteleviä henkilöitä. Tällä hetkellä vastuutehtäviin on nimetty pääosin oman toimensa ohella työskenteleviä kuntien ja kuntayhtymien tietohallintojohdon edustajia ja asiantuntijoita. Nopea aikataulu tulee aiheuttamaan ketjureaktion maakuntaan liittyvissä organisaatioissa. Tarvittavien tietohallintoasiantuntijoiden rekrytointi on ongelmana, mistä asiantuntijoita saadaan tähän työhön siirtymään. Toiminnan jatkuvuus on turvattava luovuttavissa organisaatioissa, mikäli shp:n tai kunnan asiantuntijoita siirtyy maakuntavalmistelun tehtäviin. Sijaisjärjestelyihin on varattava tarvittavat määrärahat.

9. MAAKUNTIEN ICT-MUUTOSTEN ETENEMISEN TIEKARTAN SEURANTA

Kansallisesti tullaan seuraamaan tarkemmin, miten maakunnassa edetään tietohallinnon ja ict-palvelutuotannon suunnittelussa ja toteutuksessa. Esitysmuoto ja tilannekuvan hallintaan liittyvät työkalut ovat valmistelussa.

LIITTEET:

Liite 1: Sote- ja maakuntauudistuksen alueellisen valmistelun tiekartta 13.3.2017

Liite 2: Palvelukeskuksen palvelutarjooma